

Den sande tro

Jeg fik det første varsel ved en hyggelig fødselsdagsfest. Jeg havde lige puttet et rigeligt stort stykke velstegt oksesteg i munden og var derfor i en position, hvor jeg ikke kunne tale, men kun lytte. Min venlige borddame udnyttede dette ophold i min talestrøm til at fortælle mig, at hun i lørdags havde mødt en psykiatrisk sygeplejerske. På et tidspunkt havde min borddame spurgt sygeplejersken, om hun kendte mig. Herefter var deres samtale gået i stå, og alt imens sygeplejerskens ansigt skiftede farve, og man svagt kunne ane, at der kom røg ud af det ene næsebor, konstaterede hun tørt, at hun syntes, at jeg ikke var noget at samle på. Selvom jeg havde god livsappetit, da jeg kom til festen, var det, som om at det vel store stykke oksekød pludselig var blevet lidt svært at sluge.

Det er som udgangspunkt positivt, at vi som sygeplejersker tør være uenige, da det er en vigtig forudsætning for, at vi kan udvikle os. Men det er altid lidt barskt for mig at erkende, at kollegaer udtrykker decideret modvilje mod mig og mine synspunkter.

Kort tid efter skulle jeg sammen med en sindslidende ud at undervise en gruppe sygeplejersker. Det er normalt en meningsfuld og god oplevelse, da min undervisningspartner har gode bud på, hvordan vi som sygeplejersker kan være afgørende vigtige støttepersoner.

I første pause sad jeg afslappet og veltilfreds, da kursuslederen kom hen til mig. Han fortalte uden omsvøb, at en gruppe psykiatere havde forsøgt at få aflyst vores kursus. De var trætte af at høre på, at sygeplejersker, der har været på kursus hos os, taler om, at psykoser kan være opstået på baggrund af den sindslidendes livshistorie, og at det derfor kan være en god ide at forholde sig til livshistorien.

I min optik underviser jeg ud fra videnskabelige undersøgelser. Jeg fremlægger en række konkrete eksempler på, at denne tilgang kan have stor positiv betydning for sindslidendes liv, og jeg understreger, hvor vigtige støttepersoner vi som sygeplejersker kan være.

I nogle psykiateres ører er det kættersk tale, og de vil nu have slået fast, at psykoser er et biologisk fænomen, der ikke har sammenhæng med livshistorien.

Jeg har i foråret i Ugeskrift For Læger med stor interesse, men med behagelig afstand til brændpunktet, fulgt en række artikler. En gruppe psykiatriske professorer har forsøgt at banke en gruppe psykiatere, som er begyndt at interessere sig for recoverybegrebet, på plads. Professorerne argumenterer kort for, at det er farligt og naivt at tillægge sindslidendes viljesakt nogen betydning for deres remission. Men det mest skræmmende i indlæggene er, at professorerne i mine øjne forsøger at stoppe debatten med magt og faglig arrogance. De giver udtryk for, at de ikke mener, at ugeskriftet skal lægge papir til denne uvidenskabelige og naive debat. Som udenforstående smager det af censur og af en tro på, at der kun findes én sand videnskab.

Jeg ved, at vi drøfter tvang i psykiatrien, men det var ikke gået op for mig, at dette også gjaldt videnskabstvang.

Som sygeplejersker er vi uddannet til at have en helhedsorienteret, tværfaglig og tværvidenskabelig tilgang til de mennesker, vi skal hjælpe. Jeg har erfaret, at dette udgangspunkt kan være svært at fastholde i en verden, som i høj grad er styret af en ensidig naturvidenskabelig referenceramme. Jeg synes, at naturvidenskaben har meget godt at byde på, men jeg har svært ved at forstå, at andre videnskabelige tilgange hverken har værdi i det daglige arbejde, eller når vi f.eks. skal udarbejde nationale indikatorer og referenceprogrammer.

Jeg hørte engang professor Uffe Juul Jensen udtale, at det er dem, der definerer, hvad der er videnskab, der har magten. Når vi drøfter, hvilken viden der er brugbar, er det derfor vigtigt at spørge os selv, om vi er i gang med en saglig faglig debat, hvor vi drøfter indsatsen over for sindslidende, eller om det er en fagegoistisk strategisk "debat," som handler om at bevare magten.

Det er positivt, at vi som kollegaer kan være uenige og diskutere, hvordan vi bedst muligt hjælper de sindslidende. Men

vi har som sygeplejersker en pligt til at holde fast i vores helhedsorienterede udgangspunkt og til ikke at lade os styre af en bunkermentalitet, hvor vi ikke har plads til at debattere og udvikle os.